

## "מבצע עמלק" - הניסיון ללכידתו של ג'ורג' חבש

### חקירת מסתננים דרך הגבולות

קציני יחידה 504 הוזעקו כל השנים לחקור מסתננים שחדרו לארץ דרך הגבולות ממדינות ערב השכנות. פעילות זו הפכה לאינטנסיבית ביותר לאחר מלחמת ששת הימים, כאשר חוליות מחבלים חמושות חדרו למטרות פיגועים בעיקר לאורך בקעת הירדן ("ארץ המרדפים") עד 1970, ומשנה זו ואילך לאורך גבול לבנון וגם מגזרות אחרות. קציני היחידה נטלו חלק בעשרות רבות של מרדפים אחרי חוליות אלה לצורך ניהול מו"מ להכנעת המחבלים ולחקירתם. חקירות כאלה קוימו גם במבצעים/פשיטות שביצע צה"ל נגד מחבלים מעבר לגבול.

פעילות מעין זו התקיימה גם בתווך הימי וקציני היחידה השתתפו בעשרות רבות של מבצעים ללכידת ספינות מחבלים בלב ים וחקירת מחבלים/סייעני פח"ע על גבי ספינות שנעצרו או נגררו לאזור נמל חיפה בעיקר.

הערה: בשנות ה-70 נקבע המושג פח"ע ("פעילות חבלנית עויינת") שמאוחר יותר הוחלף במושג הבינלאומי המקובל "טרור".

### "מבצע עמלק"

ביום 10.8.1973 הוזעקו כל קציני מרחב צפון לשדה התעופה של חיל האוויר ברמת דוד לביצוע חקירה דחופה ב"זירה האווירית" (ככל הידוע לנו זו היתה הפעילות הראשונה של קציני יחידה 504 בתווך האוויר). בהגיעם למקום הסתבר כי מדובר במטוס של חברת התעופה העיראקית שהיה בדרכו מ-בירות ל-בגדאד ושאלץ ע"י מטוסי צה"ל לסטות ממסלולו ולנחות ברמת דוד משום שעל פי מידע מודיעיני שהתקבל על טיסה זו נמצא ג'ורג' חבש, אחד מראשי מנהיגי המחבלים, וכוונת המבצע היתה ללכוד אותו. כח מסיירת מטכ"ל השתלט על המטוס והוריד מתוכו 74 נוסעים ו-7 אנשי צוות, רובם אזרחים עיראקים.

ג'ורג' חבש, פלסטיני, נוצרי שמוצאו מלוד, ייסד בשנת 1967 את ארגון "החזית העממית לשחרור פלסטין" שהפך במהרה לגוף שביצע נגדנו פעולות קשות ביותר. ארגון זה היה הראשון שהחל בביצוע "טרור אווירי". ביולי 1968 חטפו מחבלי הארגון מטוס אל-על שהיה בדרכו מפריז והנחיתו אותו באלג'יריה,

החזיקו בכל נוסעיו והצוות כבני ערובה ומשם ניהלו מו"מ לשחרור מחבלים בתמורה. במאי 1972 ארגון זה עמד מאחורי אימון והכנת חולית מחבלים מארגון "הצבא האדום היפני" שהגיעו ללבנון והתאמנו בבסיסו, הגיעו בטיסת אייר- פראנס מפריז לשדה תעופה לוד (נתב"ג) ובאולם הנוסעים בשדה פתחו באש לעבר הנוסעים/מלווים שהיו במקום, הרגו 24 אנשים ופצעו 78 נוספים. בספטמבר 1970 הארגון חטף 4 מטוסי נוסעים זרים, הנחית אותם בשדה התעופה זרקא ב-ירדן ושם פוצץ אותם לאחר שהוציא את נוסעיהם. אין ספק ש-"הטרור האווירי" שהוביל ארגון זה אז, וארגונים אחרים בעקבותיו, פגע בבטיחות הטיסה האזרחית והיה הגורם שהביא להפעלת כל הסדרי הביטחון המחמירים בכל התעופה האזרחית, תחילה אצלנו ולאחר מכן בכל רחבי העולם. לאחר מבצע יונתן (אנטבה) ביולי 1976 פסק טרור חטיפת המטוסים ע"י ארגונים פלסטינים.

קציני מרחב צפון של היחידה שהגיעו לרמת דוד החלו בחקירה וזיהוי כל נוסעי המטוס העיראקי אולם להפתעת כולם ג'ורג' חבש עצמו לא היה בין הנוסעים והמטוס ונוסעיו שוחררו להמשך דרכם. "מבצע עמלק" לא השיג את מטרתו ומרחבי העולם נשמעו גינויים חריפים על הפעולה כנגד מטוס אזרחי.

## מה השתבש ?

כחודשיים לאחר היירוט ניסתה חוליית מחבלים של "חזית השחרור הערבית" (ארגון פלסטיני של הבעת' בעיראק) לחדור לישראל דרך גבול הצפון ואחד מחבריה, שנלכד פצוע, מסר בחקירתו ע"י קציני היחידה כי מפקד הארגון שלו וסגנו היו בין נוסעי המטוס העיראקי שהונחת ברמת דוד אולם לא נעצרו. מכאן התקבלה המסקנה שגורמי המודיעין אצלנו טעו בכך שלא הבחינו בין "חזית השחרור הערבית" (שיתכן ולא היתה מוכרת לגורמי המחקר) לבין "החזית העממית לשחרור פלסטין" של ג'ורג' חבש. כשלון מודיעיני.

למרבה הצער, בראשית פברואר 1986 הנחיתו מטוסי חיל האוויר ברמת דוד מטוס נוסעים לובי שהיה בדרכו לדמשק מתוך כוונה ללכוד את אחמד ג'בריל (מנהיג ארגון "החזית העממית לשחרור פלסטין – המפקדה הכללית") אולם גם אז הסתבר שהוא לא היה בין נוסעי המטוס. על כך נרחיב בפרסום אחר.